

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 15CoP/55/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6622204329
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:6622204329.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ladislava Mejstříka a členiek senátu Mgr. Silvie Tisovej a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: N. Q., nar. XX.XX.XXXX, pobytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov: matka N. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom C. K./3, XXX XX N., t. č. bytom L. L. č. XX, XXX XX N., právne zastúpená JUDr. Ing. Alžbetou Calpaš Mordinovou, advokátkou so sídlom v F., L. X/A, a otec X. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. V. XXXX/X, XXX XX N., t. č. umiestnený Psychiatrická nemocnica T. Y., S. armády XXX/XXX, XXX XX V., o nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 5P/100/2022-248 zo dňa 25.05.2023, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením č. k. 5P/100/2022-248 zo dňa 25.05.2023 Okresný súd Lučenec (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v časti o uloženie zákazu priblíženia otca k maloletému dieťaťu na vzdialenosť nie menšiu ako 150 metrov a nariadenia kontroly neodkladného opatrenia technickými prostriedkami.

Pri rozhodovaní vychádzal z ust. § 324 ods. 1 - 3, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. h/, ods. 3, § 326 ods. 1, 2 a § 329 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), z návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj z rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 17.05.2023 pod č. k. 17CoP/15/2023-232, ktorým tento uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 5P/100/2022-196 zo dňa 14.03.2023 v časti II. výroku (ktorým bol zamietnutý návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia na zákaz styku otca s maloletým dieťaťom) zmenil tak, že styk otca s maloletou do právoplatného skončenia konania vo veci samej dočasne zakázal.

V prevyšujúcej časti II. výroku súdu prvej inštancie (ktorým bol zamietnutý návrh matky o nariadenie neodkladného opatrenia na uloženie zákazu priblíženia otca k maloletej na vzdialenosť nie menšiu ako 150 metrov a na kontrolu výkonu neodkladného opatrenia technickými prostriedkami) zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Súd prvej inštancie poukázal na to, že z odpovede Psychiatrickej nemocnice T. Y. zo dňa 24.05.2023 mal za preukázané, že otec maloletého dieťaťa je hospitalizovaný v zariadení od 08.02.2023 doposiaľ za účelom absolvovania ústavnej ochrannej psychiatrickej liečby, ktorá dosiaľ nesplnila svoj účel. Preto nie je možné konštatovať, že došlo k eliminácii rizika nebezpečenstva pre spoločnosť, z ktorého dôvodu prípadné kontakty otca s maloletou nie sú v súčasnej dobe vhodné. Z odpovede vyplýva, že hospitalizácia bude trvať približne šesť mesiacov a otec nemá možnosť pohybu mimo areál zariadenia. Súd prvej inštancie preto považoval za vylúčené, aby otec ohrozoval maloleté dieťa v čase rozhodovania súdu o nariadenie neodkladného opatrenia, a teda je vylúčené, aby jeho telesná a duševná integrita bola ohrozená. V čase podania návrhu, ako aj rozhodnutia súdu prvej inštancie bola tvrdená hrozba len čisto teoretická, resp. neexistujúca, nakoľko matka nepredložila dôkaz o tom, že by mal byť otec v nemocnici umiestnený navždy, ani že by mal byť prepustený skôr. Súd prvej inštancie vychádzal zo

správ nemocnice. Neakceptoval argument matky, že existuje obava z predčasného prepustenia otca, pretože sa vôbec nemusí dopustiť takého konania, ktoré by vyžadovalo okamžité rozhodnutie. Ak by sa tak stalo, môže matka požiadať o okamžitú ochranu napr. policajný zbor alebo podať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, o ktorom súd rozhodne do 24 hodín. Podľa názoru súdu prvej inštancie tzv. preventívne opatrenie nemá žiadnu oporu v zákone v podobnom prípade. K závažnému chovaniu musí byť dochádzať alebo existovať reálna hrozba takéhoto útoku. Súd prvej inštancie konštatoval, že neexistuje naliehavosť dočasnej úpravy pomerov.

V spojitosti s návrhom matky v časti kontroly neodkladného opatrenia technickými prostriedkami súd prvej inštancie konštatoval, že tento inštitút prichádza do úvahy predovšetkým pri neodkladných opatreniach, ktorých účelom je ochrana osoby s ohrozenou telesnou a duševnou integritou. Ak je chránenou osobou maloleté dieťa, písomný súhlas na použitie tohto zariadenia sa nevyžaduje. Keďže v čase rozhodovania tvrdenú hrozbu považoval len za čisto teoretickú, resp. neexistujúcu, nenariadil kontrolu technickými prostriedkami.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podala matka v zákonnej lehote prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie. Dôvodila tým, že predpokladaná hospitalizácia otca podľa správy nemocnice bude trvať približne šesť mesiacov, a teda by otec mohol byť už prepustený o pár týždňov, resp. kedykoľvek, keď sa jeho zdravotný stav zlepší. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia považoval za nesprávne. Poukázala na manipulatívne správanie otca, ktorý je schopný preukázať svoju spôsobilosť na prepustenie z liečenia; túto okolnosť súd prvej inštancie nezohľadnil. Takisto poukázala na násilné správanie otca, ktoré podľa jej názoru naďalej trvá. Ochranu poskytnutú maloletému dieťaťu a matke prostredníctvom ochranného liečenia považovala za nedostatočnú.

Ďalej matka namietala, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil predpokladanú dĺžku hospitalizácie, ktorý dôkaz nevyhodnotil v súvislosti s predchádzajúcim preukázaným násilným správaním otca, konštatujúc, že matka je oprávnená podať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia len v prípade, ak otca prepustia z psychiatrickej nemocnice a zároveň sa dopustí násilného konania. Už v predchádzajúcom rozhodnutí odvolací súd (Krajský súd v Banskej Bystrici) považoval osobu otca za vysoko nebezpečnú aj pre maloletú. Zároveň súd prvej inštancie nezistil, za akých okolností môže byť žalovaný prepustený aj skôr. Predpokladanú dobu hospitalizácie považovala matka za spornú skutočnosť s tým, že na základe stanoviska ošetrojúceho psychiatra môže byť otec prepustený aj v skoršom termíne.

Matka sa obávala, že prepustenie žalovaného do ambulantnej liečby vyvolá automatickú reakciu žalovaného v podobe pomsty na žalobkyni alebo na maloletom dieťati, keď ich ihneď vyhľadá, pričom sa dieťa pokúsi násilne matke odobrať. Zdôraznila, že v aktuálnom čase má dôjsť k úplnému absolvovaniu predpokladanej dĺžky liečenia, keďže otec bol prijatý na liečbu vo februári 2023, a teda ukončenie je možné očakávať v júli 2023.

Ďalej matka poukázala na stanovisko odvolacieho súdu (Krajský súd v Banskej Bystrici), ktorý inštruoval súd prvej inštancie vykonať dokazovanie vo vzťahu k možnosti nariadenia neodkladného opatrenia v podobe kontroly technickými prostriedkami, t. j. tento odmietol vykonať dokazovanie, pričom podľa jej názoru nič nemení fakt, že nekonkretizovala druh informačno-technického zariadenia, ktoré sa má použiť. Matka ani uvedené nemohla konkretizovať, nakoľko nie je oprávnená skúmať možnosti a predpoklady nariadenia takéhoto neodkladného opatrenia, to môže vykonať len súd.

Za nesprávne skutkové zistenia považovala matka názor, podľa ktorého otec nepredstavuje pre matku a maloletú žiadnu hrozbu, poukazujúc na komplexný znalecký posudok otca. Podľa jej názoru súd prvej inštancie opätovne spoľahlivo nezistil, či je otec umiestnený v psychiatrickom liečení na základe rozhodnutia súdu v trestnej veci alebo na základe otcovho informovaného súhlasu. Zdôraznila, že otec má sklony k pomstychtivému správaniu a svoje umiestnenie v psychiatrickom liečení bude pripisovať za vinu matke. Nariadením neodkladného opatrenia v podobe zákazu priblíženia a kontroly technickými prostriedkami efektívne zabezpečí ochranu maloletej, aj ochranu matky, v ktorej starostlivosti sa táto nachádza.

Podľa názoru matky rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pokiaľ konštatoval absenciu naliehavosti zásahu navrhovanou formou. Vzhľadom k uvedenému navrhla uložiť otcovi, aby sa k maloletej nepribližoval na vzdialenosť menšiu ako 150 metrov s výnimkou súdnych konaní vo veci, resp. vyšetrovacích úkonov v trestnom konaní, a to vždy za prítomnosti tretej osoby a zároveň nariadil kontrolu nariadeného neodkladného opatrenia technickými prostriedkami.

3. Otec ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky písomne nevyjadrili.

4. Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa ust. § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihlíada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine (ZR), rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa.

Podľa § 36 ods. 1, veta prvá a druhá ZR, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 3 ods. 4 CMP), preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 CMP a § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil, považujúc ho za vecne správne.

6. V prejednávanej veci na základe návrhu matky doručeného súdu prvej inštancie dňa 16.11.2022 prebieha konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, ktoré k dnešnému dňu nebolo právoplatne skončené. Toto bolo spojené na spoločné konanie s konaním o úpravu styku a určenie výživného na základe návrhu matky doručeného súdu prvej inštancie dňa 12.12.2022. Na základe návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 07.03.2023 bola maloletá uznesením súdu prvej inštancie zo dňa 14.03.2023 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 11CoP/15/2023-232 zo dňa 17.05.2023 dočasne zverená do osobnej starostlivosti matky a otcovi bol styk s maloletou dočasne zakázaný, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

7. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie a vychádzajúc z jeho obsahu dospel k záveru, podľa ktorého súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia vychádzal z dosiaľ vykonaného dokazovania a podkladov, ktoré mal k dispozícii, pričom dospel k správne záveru, keď návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v časti o uloženie zákazu priblíženia otca k maloletému dieťaťu na vzdialenosť nie menšiu ako 150 metrov a nariadenia kontroly neodkladného opatrenia technickými prostriedkami zamietol. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto len konštatuje správnosť jeho odôvodnenia. Súčasne odvolací súd dodáva, že ani podľa jeho názoru neexistuje potreba neodkladnej úpravy zákazu priblíženia sa otca k maloletej vrátane kontroly nariadeného neodkladného opatrenia technickými prostriedkami, a teda neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Inštitút neodkladného opatrenia je výnimočným procesným prostriedkom, ku ktorému súd pristupuje len vo výnimočných prípadoch, keď ide o ohrozenie záujmov mal. detí. Odvolací súd poukazuje na vyjadrenie nemocnice zo dňa 10.08.2023, ktoré pre svoje rozhodnutie zabezpečil. V zmysle uvedeného vyjadrenia je otec hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici T. Y. V. od 08.02.2023 za účelom absolvovania ústavnej ochrannej psychiatrickej liečby nariadenej Okresným súdom Lučenec pod sp. zn. 2Nt/9/2023 s tým, že hospitalizácia potvrdzuje, kým ústavná ochranná psychiatrická liečba nespĺní svoj účel. V zmysle uvedeného aktuálne hrozba zo strany otca vo vzťahu k maloletému dieťaťu nehrozí, pričom aj odvolací súd je názoru, že tzv. preventívne opatrenie nemá oporu v zákone. Tiež z obsahu spisu ani návrhu matky a príloh, ktoré boli k nemu pripojené, nebolo osvedčené, že by sa doposiaľ otec dopúšťal násilného konania vo vzťahu k maloletému dieťaťu. Okrem uvedeného aktuálne už má otec styk s maloletou zakázaný. Neobstojí argument matky, že otec svojím manipulatívnym správaním môže ovplyvniť názor odborníkov (psychiatrov), a tak byť skoršie prepustený. Podľa názoru odvolacieho súdu ochrana pred manipuláciou je súčasťou odbornosti lekárov v odbore psychiatria.

8. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že matke nič nebráni požiadať o to, aby bola informovaná o prípadnom prepustení otca z ochrannej liečby.

9. O prípadných nárokoch na náhradu trov tohto odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí vo veci samej.

10. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu, na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).